

KATARZYNA KOLENDO-KORCZAK
ZBIGNIEW MICHALCZYK, MARCIN ZGLIŃSKI

Warszawa, Instytut Sztuki PAN

Odpowiedź na uwagi pani dr Krystyny Staweckiej

Przesłana do Redakcji „Biuletynu Historii Sztuki” polemika pani dr Krystyny Staweckiej nie odpiera zarzutu, stanowiącego sedno naszego tekstu opublikowanego w 2018 r. na łamach tego kwartalnika¹. Głównym celem jego zamieszczenia było zwrócenie uwagi na brak naukowej rzetelności dwóch artykułów Autorki (z 2017 r.)², w których wzmiankuje ona ikony *Prorok Aaron* i *Michał Archanioł* z drzwi diakańskich ikonostasu cerkwi pw. Zwiastowania NMP w Supraślu, przemilczając ich odnalezienie w cerkwi cmentarnej w Topilcu przez zespół Katalogu Zabytków Sztuki w Polsce i ich publikację w tym wydawnictwie w roku 2016³. Kwestia motywów postępowania pani dr Staweckiej jest drugorzędna. Nie ma znaczenia, czy brak cytowania naszej pracy wynikał z jej nieznajomości, czy celowego pominięcia, choć pewne argumenty – które przytoczyliśmy w naszym tekście z 2018 r. – wskazywały na to drugie⁴. Polemika to jedynie potwierdza, a stwierdzenie, że Autorka wiedziała o istnieniu naszej publikacji, ale nie chciała jej czytać ani cytować jest niezgodne z elementarnymi procedurami obowiązującymi w pracy naukowej. Takie działanie nie stanowi podkreślenia samodzielności własnych badań, przeciwnie – jest przejawem braku rzetelności.

Pozostałe kwestie są w tym kontekście nieistotne. Nie ma tu miejsca na wywód w kwestii datowania ikon, choć wspomnieć warto, że przeprowadzone

w Muzeum Ikon w Supraślu badania konserwatorskie (podjęte po odejściu dr Staweckiej z pracy w tej instytucji) potwierdziły naszą opinię, że dzieła te powstały nie tylko w tym samym czasie, ale i w jednym warsztacie. Jeśli chodzi o niezrozumiały dla dr Staweckiej termin „forma”, wyjaśniamy, że wbrew Jej przypuszczeniom nie odnosi się on do „kształtu” obrazu, lecz – zgodnie z definicją podaną przez *Słownik Języka Polskiego PWN* – jest to „zespół środków artystycznych użytych przez artystę; też: wyraz zewnętrzny dzieła sztuki”.

Nadesłanie po roku polemiki stanowiącej odpowiedź na nasz tekst zamieszczony w „Biuletynie Historii Sztuki” jest o tyle dziwne, że sprawę od dawna uważaliśmy za wyjaśnioną. „Biuletyn” opublikował przecież sprostowanie pana Andrzeja Lechowskiego, dyrektora Muzeum Podlaskiego w Białymstoku (placówki nadrzędnej wobec Muzeum Ikon w Supraślu), a interesujące nas obiekty, zakupione w ostatnim czasie przez Muzeum Ikon, opatrzone są podpisami wyjaśniającymi, że zabytki te odnalazła podczas prac terenowych ekipa KZSP. Wyrazem serdecznych stosunków z kierowaną niegdyś przez dr Stawecką placówką było zaproszenie członków naszego zespołu na uroczyste otwarcie 6 grudnia 2019 r. nowej części ekspozycji Muzeum, której głównym elementem są ikony odnalezione w Topilcu. Relacja z tej uroczystości zamieszczona jest w niniejszym numerze.

¹ Katarzyna KOLENDO-KORCZAK, Zbigniew MICHALCZYK, Marcin ZGLIŃSKI, „W sprawie odnalezienia w Topilcu reliktyw ikonostasu cerkwi Zwiastowania NMP w Supraślu”, *Biuletyn Historii Sztuki*, LXXX: 2018, nr 2, s. 401-405.

² Krystyna STAWECKA, „Ikonostasy cerkwi Zwiastowania Bogarodzicy w Supraślu”, *Ikonosfera. Zeszyty Muzealne*, 6: 2017, s. 42, 60-61; ead., „Najważniejsze zmiany w wyposażeniu cerkwi Zwiastowania Bogarodzicy w Supraślu po wprowadzeniu unii brzeskiej”, *Latopisy Akademii Supraskiej*, 8: 2017, s. 136-137.

³ *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, seria nowa, t. 12, *Województwo podlaskie (białostockie)*, z. 3, *Powiat białostocki*, red. Marcin ZGLIŃSKI, Katarzyna KOLENDO-KORCZAK, oprac. Katarzyna KOLENDO-KORCZAK, Zbigniew MICHALCZYK, Anna OLEŃSKA, Dorota PIRAMIDOWICZ, Katarzyna UCHOWICZ, Marcin ZGLIŃSKI, Warszawa 2016, s. XLIX, 200, 252, il. 986-989.

⁴ KOLENDO-KORCZAK, MICHALCZYK, ZGLIŃSKI, op. cit., s. 405.